

Surant pels camins de l'aire i del foc

La Xiscla vola. Ho fa sense esmerçar gaire esforç, deixant que l'aire càlid que puja dels camps de tabac ja tallats l'endugui cap amunt. Gaudeix del tacte dels remolins que es formen al llarg del seu dors, allà on les plomes de color marró es fan especialment espesses.

La Xiscla no és un dels emissaris designats per la Natura. Ni ens parla, ni tampoc raona. Per ser del tot sencers, cal admetre que l'ocell no està massa ben dotat pel que fa a la comunicació. Lo seu és surar pels aires, i menjar les restes de carn que la natura li proporciona. És una bèstia de poques paraules. Ni en té necessitat, ni en sap. Però ho compensa d'altres maneres. Tot i no dominar gaire el concepte de tèrmica ascendent, ni saber calcular un coeficient de sustentació, sí que sap planejar força bé, tot el dia si calgués, sense a penes moure les ales. Tan sols aixeca de tant en tant els llargs plomalls directors de les puntes de les ales per afinar la seva trajectòria.

Per sota d'ella, els rocs de la tartera brillen sota la llum daurada del capvespre. Els pocs arbres esquifits que creixen entremig de les roques deixen que les seves ombres s'enfilin muntanya avall. De moment, la Xiscla no ha descobert encara cap isard ni cap cria de mufló. No hi ha cap cadàver mig descompost, madurant-se sota el zumzeig de les mosques al caliu de la tardor que s'acaba. Si n'hi hagués hagut, podeu estar tranquils que la Xiscla l'hauria detectat, i a diversos quilòmetres de distància.

Dóna un ràpid cop d'ull al vol dels dos altres voltors. Ells també tracen cercles lents una mica més amunt a la vall. Interpreta que ells tampoc han detectat res que valgui la pena clavar-s'hi el bec. La Xiscla torna a corregir lleugerament el seu rumb i fa una altra volta, aquesta vegada una mica més cap avall. A veure si hi hagués quelcom de sucós, allà a sota d'aquell pi vell i recaragolat, mig estimbat a conseqüència d'un cop de llamp que va rebre l'hivern passat. Els ulls vius de l'ocell giren de costat a costat, mentre escombren el terreny com si fossin dos feixos làser.

La Xiscla no es fa cap imatge de com serà quan, finalment, trobi la seva presa. No li cauen les baves pensant en el gust de la tripa del ventre de la despulla, ni a la textura del muscle arrencat a cops de bec i de talons de la cuixa de l'animal mort. No, la Xiscla no es projecta cap al futur. Tampoc pensa en el passat, en una època en què els seus avantpassats eren dinosaures, qui ponien ous en les platges. Aquests paratges, milions d'anys més tard, s'aixecarien sota les pressions tectòniques per formar a serralada dels Pirineus, transformant el que era un petit braç de l'Oceà Atlàntic en una cadena de muntanyes.

Però, de tot això, la Xiscla ni en sap, ni l'importaria saber-ho. Ella ni tan sols es recorda d'aquella època daurada de la seva joventut quan, a penes sortida del seu propi ou, els seus pares caçaven per ella, i li portaven en menjar directament al bec. No és així, en el món de la Xiscla. Per ella, tan sols existeix el moment present. El passat no té valor, passat està. El futur és quelcom de boirós que potser vindrà a ser, i potser no. Com que tot això la depassa del tot, no hi pensa gaire. Es conforma amb el moment present, amb l'Ara.

Quelcom li està causant un pruit a l'olfacte. Mou el cap lleugerament cap a un costat, sense canviar el rumb del seu vol. Sí, allà està. La nota perfectament. Li està arribant una olor, transportada pel vent. És una olor que tots els habitants de la natura coneixen bé, i que temen. És l'olor del fum, d'aquell fum blanc i carregat d'humitat de la vegetació que crema, el fum molt particular d'un incendi al bosc.

El voltor gira lleugerament les ales, dirigint-se cap allà d'on li sembla percebre més bé les molècules aromàtiques del carbó que s'està consumint. Sí, ara ho veu bé. Hi ha un mur de fums que s'estén verticalment a partir del cap d'una vall lateral. Mentre l'ocell observa el fenomen, les flames progressen i ja comencen a veure's la seva llueur vermella contra el cel del capvespre que s'enfosqueix per damunt de la carena. Impulsades pel vent, les flames avancen, i d'aquí poc tota aquella pala de muntanya estarà encesa.

Durant tota la tarda, la direcció contrària del vent no li havia permès fixar-se en la presència de l'incendi. Ara, no s'hi vol atansar massa. Fins i tot als humans els fa un cert respecte. Fan algun intent d'apagar el foc, fent pujar camions i helicòpters, i amb homes a peu traginant fatigosament. Però en

definitiva, els seus esforços sempre són limitats, davant de la magnitud dels mitjans que la Natura pot posar en joc. Si una vall ha de cremar, així ho farà, i no són els intents de controlar la natura que l'impediran. Amb una mica de sort, potser podran retardar una mica les flames, o alterar lleugerament la seva trajectòria i així, salvar algunes vides o alguna propietat. Però el foc haurà fet la seva feina.

La Xiscla està immersa en el seu Ara. Quan hi ha un incendi, a vegades els animalons del bosc perden la seva cautela, en les seves ànsies d'escapar de les flames. Potser hi trobaria algun menjar. Un instint fa canviar de rumb a l'ocell, allunyant-se de la zona on es trobava a sotavent del foc. Potser és l'olor del fum que comença a esdevenir massa dens i l'incomoda. En comptes de quedar-se allà, prefereix girar al voltant del foc, volant sempre a una certa distància prudent. Es malfia del fum, que no li permet veure bé. També es malfia de les turbulències de l'aire, causats per l'incendi. Deixa un ampli marge entre ella i les vores de la conflagració, on ja veu els primers vehicles pintats de vermell i amb les seves llums blaves marcant el ritme muntanya amunt fins al peu del foc. Arriben tan a prop com poden, i descarreguen els homes i els materials. Ella es va dirigint a poc a poc cap a sobrevent, on l'aire és més clar i té una millor vista del terreny ja enfosquit. Observa, amb els seus ulls vermells, allà d'on l'incendi semblaria haver-se propagat. Veu, sense donar-hi massa interès, les restes d'un parell de vehicles calcinats, allà on els seus propietaris els havien aparcat aquell matí quan van sortir a fer una passejada pel bosc i a collir bolets. Nota l'ombra d'una petita masia, ara amb la teulada totalment cremada i unes flames que encara llepen l'interior dels murs. Si ella s'hagués dedicat a arquitectura, la Xiscla podria notar que la biga damunt de la porta d'entrada semblava haver aguantat prou bé l'atac de les flames, amb a penes unes clapes negres d'un espuernes que li van caure quan la biga mestra va caure. Aquell edifici es podrà refer de nou amb relativa facilitat, si els homes en tenen la voluntat. Però tot això no li interessa a la Xiscla.

Ella continua dibuixant cercles al cel, ara acompanyada de nou pels dos altres voltors. Viuen en l'Ara, i no saben què hi ha dins el futur. Però saben que pot ser que surti algun animal espantat de dins el bosc, que els podria fer un sopar. Millor encara, podria ser que hi hagués algun cadàver d'una bèstia més grossa que hagués sucumbit, asfixiada pel fum. Pot ser, fins i tot, que aquella bèstia tingués forma

humana.

El foc tot ho crema, i tot ho neteja. Per acabar d'endreçar els últims detalls i refer-ho tot de nou, hi ha els voltors que acabaran d'aprofitar les restes. Més endavant, serà el torn dels cucs, i de la vegetació que tornarà a poblar la muntanya cremada. La Natura és canvi. Tot es destrueix, tot desapareix, i a la vegada tot pot tornar a nàixer l'endemà. Potser ho farà sota una altra aparença. De tot això, la Xiscla no en sap res. En el fons del seu cervell d'ocell, però, hi ha la seguretat que sempre hi haurà un lloc per éssers com ella. Els seus avantpassats havien fet bé de deixar els pantans terrestres i les ribes de la mar, per posar-se a volar per damunt dels cims de les muntanyes.

La Xiscla omple l'aire del seu crit de goig, pel mer plaer d'estar viva.

Molts metres a sota, el nen humà tremola. Es troba dins el seu cau entre dues bigues caigudes de la casa cremada. No sap on són els seus pares; es van perdre de vista durant la fugida davant de les flames. Els núvols de fum ho tapaven tot. Reptant a quatre grapes, va trobar aquest refugi entre les bigues que, tot i consumir-se, el van protegir de l'embat del foc. Ara, el perill sembla haver desaparegut, i les últimes clapes de fum s'estan aixecant. El nen té por. Però també té set, molta set. Sap que, en algun moment, haurà de sortir a descobert per buscar aigua.

I, aleshores...